

Wi'ix ja naxwiñudu, es ja pojpu, es ja o'kun chondaky

Janch jekyup, yu'ua nadyu'uk ijtyu Dyos yu Santísimu Triñida. Kyaj ijtyu ja'ijy. Es kyaj ijtyu naxwiñudu. Es kyaj ijtya xu:, es ni po'lo, es ni mudza'la. Yu'ayu ijty nadyukpajkyu Dyos yu Santísimu Triñida. Extu oknumu Dyos dyajkojy ja naxwiñudu ma· tyam n'ijtam.

Es ja naxwiñudu 'yijty tugekyu kugo:ts. Net ja Dyos jyunaiñ,

—Jya'átut yu jajun. —Es netyu oj jyajy. Es ja Dyos tukxu'ajty ja jajun xu:ñ. Es ja ko:ts'it tukxu'ajty ko:ts. Du'uan Dyos Te:ty ttu·iñ tuk xu: ma· dyajtsondaky.

Es tugekyu naxwiñudu 'yijty mejñoty. Es ma· myu·majtskxu:, net ja Dyos tpujtaky yu tsajp es dyajnaiwya'xta·iyu ja jikymyejñ es ñaibyujtaku yo:ts nima'la.

Es ko· myudugukxu: 'yijty, net ja Dyos t'anma·ijy yu nu: es ñaimyujkta'iyudut tugekyu ma· muj mejñ. Es net ñaimyujkta·iyu yu jikymyejñ es ja naxwiñudu ñitatstuty. Net ja Dyos jyunaiñ es myuxudu a·ijy kepy ma· naxwiñudu. Es net myujxy ja ma·ijy es ja kepy es ja a·i 'ujts. Es ja Dyos t'ijxy janch oijy.

Es ma· tsajp kyajnumu naty ti·num, ni xu:, ni po'lo, es ni mudza'la. Net ko· 'yijty myumajtaxkxu:, net ja Dyos tpujtaky yu xu: es tkudu'xut ma· xu:ñ'yat. Es net tpujtaky yu po'lo es ja mudza'la es tkudu'xut ma· ja ko:ts'at.

Es ko· ja xu: pyudze:my ma· ja myumugoxkxu:, tugekyu ya'ijxta·ijy wa'ats es janch tsuj. Es ja naxwiñudu 'yijty janch pak mon. Net ja Dyos tpujtaky es jya'átut ja ajkx ku'xm, es ja jo:n juyujk. Esu ajkx esu ku'xm 'yitat na·joty. Esu jo:n juyujk yu'ua ka·guditup ma· naxwiñudu.

Es ko 'lyijty myududujkxu:, net ja Dyos dyajkojy yu juyujk animal mujjatypyu esu tsa'añ tugekyu kanak nax di'ibu ja: naxwi:ñ.

Es ko Dyos tputakyu naxwiñudu es tugekyu a-ijy kepy es juyujk animal, kyajpu ja'iyu naty ma tyadu naxwiñudu. Net ja Dyos dyajkojy tu'ugu ye-dyujk di'ibu 'yana'amup tugekyu juyujk animal. Es du'an chondaiky u naxwiñudu. Es Dyos t'ijxy tugekyu ta-du di'ibu yu'u tu dyajkojy ko janch oijy es janch tsuj.

Es ja Dyos pye'xy ma ja myujxujukxu:, ko tugekyu tu dyajkojta'iyu naty.

Wi'ix ja Dyos dyajkojy majtsku ja'ijy

Es ko Dyos tputakyu naxwiñudu tugekyu, net dyajkojy tu'ugu ye-dyujk. Jawyi-n dyajkoja ñini'x - yu kyubajk, esu kyua, esu tyeky. Dyajkojta-ijy tugekyu ma-du nax. Net ja Dyos kyubixu ma ja juyup es tmo-ijy ja jya'awun es tu'ugu 'yanmujajan di'ibu ni na'a kya'o:gut. Es ja ye-dyujk tyuna-iyeky ma ja Dyos yajxon muk. Net ja Dyos tukxu'ajty Adán.

Es ja Dyos tputaky tu'ugu kemy ma chu:nut ja Adán. Es ja kemy jyanchchujuty es txu'ajty Edén. Es ma ja kemy, 'yijty tugekyu kepy di'ibu tu:m'ajtp. Es kemygyujk'am tmudajty tu'ugu mujnu:. Es ja Dyos t'anma-ijy ja Adán es tkwentu'atut ta-du kemy. Es tu'ugu xu: Dyos dyajmi:ñ tugekyu juyujk es Adán t'anma-ijy es tmo'oyut yu xyu: nidu'uk nidu'uk. Es du'an ttu:iñ ja Adán.

Es tugekyu 'yijty janch tsuj ma ja kemy. Peru Adán mo-n tujkp nadyukpajkyu. Kyaj pun mu-t chu:nut es kyaj pun mu-t kyajxmyadya'agut. Net ja Dyos dyajmanajxy ja Adán. Es ko myanajxy, net ja Dyos tju'ty tu'ugu kyachpyajk ja Adán. Es yu'u mu-t oj dyajkojy tu'ugu toxytyujk. Ko Adán oj jyotwijy, net

ja Dyos dyajmi:ñ ja toxytyujk. Es Adán t'ijxy es jyanchxyondaky es tsejky. Ja'a tukxu'ajty E·vu. Es Adán tkwentu'ajty ja kemy mu·t ja ñudo'oxy. Es yu'ujuty chuna·idyu janch jotkujk. Es ja Dyos kyunu'xu es myo·iyu tugekyu di'ibu yu'ujuty tugo'i'yajtxup di'ibu mu·t jyiky'yatat yajxon. Es ja Dyos t'ijxy tugekyu di'ibu naty tu· tpujta'aky ko· jyanch'yoiyaty.

Wi'izu Adán es ja E·vu dyajwindugo·ijy Dyosa o·ibyu ñaxwiñudu

Tya:du naxwiñudu ja: ijty jekyup janch tsuj. Je'eyu 'yijty majtsku ja'ijy, ja Adán es ja E·vu. Chuna·idyu ma· ja kemy di'ibu janch tsuj di'ibu naty ja Dyos tu· dyaky.

Tu'lugu xu: 'yanma·yudu ja Dyos,

—Kyaj mba:t xyjye'xy yu tya:du ujtsta:mt di'ibu ijtp kujk'am. Peru ta·du di'ibaty jap, oijy xyjyu'xut. Es pun kyaj mudoiyy es xyjyu'xut ta·du kujk'amudu, net m'o:gat.

Es tu'lugu juyujk di'ibu Dyos yajkoj ja'a txu'aty serpiente. Es yu'u janch pe'typy es janch tsuj yu ñini'x. Es ye'epy ijty extuma ja'iyun es nan kajxp ijty. Es tu'lugu xu: myi:ñ yu mujku'u di'ibu Dyos myudzip'ajtypy es dyajtu·ndagoiya'añ tugekyu di'ibu Dyos tu· tputa'aky. Es ja mujku'u dyajtu:ñ ja serpiente es dyajkajxy ja E·vu. Es ja serpiente myi:ñ ma· ja E·vu es dyajtu:ijy,

—¿Tui'yajtun ko· kyajpu Dyos tseky es xyjyu'xut tya:du ujtsta'am di'ibu ijtp ja ya:?

Es ja E·vu 'yadzo·ijy,

—Je'eyu tuknax di'ibats kyaj mba:t nje'xy. Es tugekyu di'ibaty ja:, o·its nju'xut. Peru tu·ts ja Dyos xy'yanu:mu kots ngamumudowut es nju'xudats yu ta·du

ujtsta:mt di'ibu ijtp kujk'a:ijy, netats n'o:gat.

Net ja mujku'u dya'adzo:ijy ja serpiente,

—iKyaj tyai'yajtanuty! Ko· xyjyu'xut ta·du
ujtsta'am kyaj m'o:gat. Du'an m'itat extama Dyosun
es xyñijawut di'ibu oibyu es di'ibu ka'oibyu.

Net ja E·vu ñejxy ma· ja ujtskepy es t'ijxy ja
ujtsta'am ko· jyanch'yoiyuty. Net ja E·vu oj tje'xy es
nandu'an tmo:ijy ja Adán es yu'u tja'xut nandu'an. Es
du'an ja Adán es ja E·vu tmudago·idyu ja Dyos.

Es ko· wa:nu ñiktaky, net ja Dyos myi:ñ es
tmugajxa'añ ja Adán ma·t ja E·vu. Es yu'ujuty
tmudo:du ko· Dyos jyudity jam kemyotm es chu'kudu
yu'ujuty ko· tu· tmudago·idyu ja Dyos. Net
tjawinguyuludzandu ma· ja· ujtsot per kyaj mba:t ja
Dyos twinguyuluch. Net ja Dyos myugajxu,

—Adán. ¿ma· mi:dzuty?

Es ja Adán 'yadzo:ijy,

—Tu·ts nmudoijy ko· mjudity jam kemyoty. Es uj
tsu'kubuts kots yam niwa'adzuty. Pa:dyuts
naiyu'udza'anadu.

Es ja Dyos yajtu·ju,

—¿Pun tu· m'anu:muty ko· mij mniwa'adzuty? ¿Ti·
ko· tu· xyjye'xy ta·du ujtsta:mt di'ibu tu· n'anu:ma es
kyaj xyjyu'xut?

Net ja Adán 'yadzo:ijy,

—Ta·du toxytyujk di'ibuts mij tu· xymyo'oiyy esuts
ma·t ndzu:nut, yu'uts tu· xymyo'oiyy ta·du ujtsta'am
esuts tu· nje'xy.

Net ja Dyos t'anma:ijy yu E·vu,

—¿Ti· ko· du'an tu· m'adu'uch?

Es ja E·vu 'yadzo:ijy,

—Yu serpientats tu· xywyin'u:ñ. Pa:dyuts tu·
nje'xy ta·du ujtsta:mt.

Net ja Dyos t'anma:ijy yu serpiente,

—Ko· du'an tu· m'adu'uch, tyam nmo'oiyat yu

tuidyu'anun. Kyaj mnakyyo'oiyat extum ijty myo'oiyy.
Tyam da'uñu mnaibyawitsudat naxkujxy mu:t ja
mnini'x. Es di'ibu mje'xypy mu:t ja posta'ak xyjyu'xut.
Es tyamuts mbuta'agadu mu-dzip ma· yu toxytyujk es
mu:t ja 'yu'lunk. Es ja toxytyujku 'yu'lunk yu'a
mgubajk tyukwopap. Es mij zyajtsaiyutat tyeky'yuujxy.

Net ja Dyos t'anma·ijy ja E·vu,

—Mij, E·vu, xyjyanchmyudatada pajkun ko·
m'u'lunk xypya·dat. Esu mña'aijy yu'a m'ana'amudap.

Net ja Dyos t'anma·ijy ja Adán,

—Es mij, Adán, ko· tu· xymyumudoiyy yu
mdoxytyujk es tu· xyjye'xy yu ta·du ujtsta:mt, di'ibuts
mij tu· n'anu·mu es kyaj xyjyu'xut, pa:dyuts
tuidyu'anun mbujta'aky ma· naxwiñadu es ja: myuxut
yu apyñ kanak nax es ja: ujts myuxut azu:gatypyu.
Tyam kyaj nakymyo'oiyat ja nax di'ibu mju'xup extum
tu· 'yity. Tyam ku'am mdunat muk es xypya·dat
di'ibu mu:t mjiky'iyatat es mju'xut.

'Es tyam nyajpudzuma'añ ja ya: ma· tyā:du kemy.
Es kyaj xyñakyyu'xut di'ibu ja ya:. Es yu'a mju'xup
di'ibu a·myoty. Es ko·num muk mdunat es
mbuzyikudat, ta·num xypya·dat di'ibu mju'xup extu ko·
m'o:gut. Es ko· m'o:gut, mjumbitat nax, ko· uj mij tu·
nyajkojy mu·du nax.

Net ja Dyos dyaj'e'ky yu juyujk es dyajjunajku
'yak es dyajkoju wyit yu Adán es ja E·vu es
ttukpajtaky. Es net dyajpudze:my ma· ja kemy.

Es du'un ja pojpu ñaxkadaky ya: naxwi:ñ jekyup.
Pa:ty tugekyu ja'iyaty tmadattu peky.

**Wi'ix ja naxwiñudu,
es ja pojpu,
es ja o'kun chondaky**

Publicado por
LA BIBLIOTECA MEXICANA DEL HOGAR, A.C.
Apartado 25697
México 12, D.F.

primera edición

Como Empezaron el Mundo, el Pecado, y la Muerte
en mixe de Juquila

3-159

México, D.F.

1M

1974